

Teaching Guide

Identifying Data				2021/22
Subject (*)	Literature in Portuguese	Code	613G02039	
Study programme	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Obligatory	6
Language	Portuguese			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Letras			
Coordinador	Martinez Pereiro, Carlos Paulo	E-mail	carlos.pereiro@udc.es	
Lecturers	Martinez Pereiro, Carlos Paulo	E-mail	carlos.pereiro@udc.es	
Web				
General description	Estudo introdutorio, a través dos textos, das principais etapas, movementos, autores e obras da literatura brasileira e das literaturas africanas de lingua portuguesa.			
Contingency plan	1. Modifications to the contents 2. Methodologies *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified 3. Mechanisms for personalized attention to students 4. Modifications in the evaluation *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A20	Coñecer a historia e a cultura das comunidades lusófonas.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences
-------------------	-----------------------------

Aplicar a avaliación crítica ao estilo dun texto e á formulación de propostas alternativas e correccións.	A10		
Aplicar a análise e o comentáreo críticos a textos e discursos literarios e non literarios, utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.	A2 A11	B3 B7	
Identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.	A14	B1 B3	
Aplicar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.		B1 B3	
Resolver problemas coa capacidade de autoformación adquirida.	A2 A20	B3 B6 B7	
Aplicar as capacidades de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.	A15	B1 B3 B6 B7	
Aplicar analítica e sinteticamente a avaliación ponderada, o coñecemento e o exercicio do pensamento crítico.	A2 A10 A11 A20	B1 B7	
Resolver a capacidade de expresión e comprensión da forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.			C2

Contents	
Topic	Sub-topic
1. A literatura brasileira. Noções preliminares.	1.1. Unidade e diversidade 1.2. Parâmetros definitórios básicos
2. A literatura brasileira no século XIX	2.1. O Romantismo e a nacionalidade literária: Gonçalves Dias, Castro Alves e José de Alencar 2.2. Realismo e Naturalismo: Machado de Assis
3. A literatura brasileira nos séculos XX e XXI	3.1. O Modernismo: Mário de Andrade, Oswald de Andrade e Manuel Bandeira. 3.2. Tendências narrativas e poéticas do século XX: Graciano Ramos, Guimarães Rosa, Clarice Lispector, Drummond de Andrade. 3.3. A atualidade literária brasileira.
4. As literaturas africanas de língua portuguesa	4.1. A literatura angolana: Agostinho Neto, Luandino Vieira, Pepetela e Boaventura Cardoso. 4.2. A literatura mozambicana: Honwana, Craveirinha, Mia Couto, Ba Kha Khosa e Paulina Chiziane. 4.3. A literatura caboverdiana: Baltasar Lopes, Jorge Barbosa y Corsino Fortes. As literaturas santomense e guineense.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A2 A20	14	21	35
Workshop	A2 A11 A14 A15 B1 B3 B6	22	33	55
Workbook	A2 A14 A20 B3 B6 B7	1	30	31
Supervised projects	A2 A11 A14 A15	1	10	11
Critical bibliographical	A11 A15	1	4	5
Oral presentation	A11 A15 B3 B7 C2	1	1	2
Mixed objective/subjective test	A2 A10 A11 A20 C2	2	8	10

Personalized attention		1	0	1
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Sesi3ns de traballo en que o profesor explica a contextualizaci3n e os elementos necesarios do temario para que o alumnado poda desenvolver o seu traballo posterior.
Workshop	Nestas sesi3ns, o conxunto do alumnado realizar3 actividades de diferente tipolox3a destinadas 3 consolidaci3n dos contidos presentados nas sesi3ns maxistras, as3 como das destrezas e das estratexias relacionadas cos obxectivos e contidos da materia. Entre estas actividades poder3n contemplarse, al3n doutras, a an3lise de fontes documentais, os comentarios de textos, a resoluci3n de problemas, as pr3cticas a trav3s de TIC, probas de varia tipolox3a e estudos de casos.
Workbook	No Paso 8 desta Guia, est3 a relaci3n de obras que o/a alumno/a debe ler ao longo do curso.
Supervised projects	Texto(s) orai(s) e/ou escrito(s) en que o alumnado analizar3 algunha(s) da(s) obra(s) de lectura obrigatoria.
Critical bibliographical	Rese3a(s) avaliati3a(s) de determinadas aportaci3ns bibliogr3ficas.
Oral presentation	Presentaci3n oral dalg3n(s) dos comentarios de textos realizados.
Mixed objective/subjective test	Proba escrita que combinar3 actividades de car3cter ensa3stico con comentario de textos e an3lise de fontes documentais.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects	Para al3n da atenci3n individualizada nas sesi3ns presenciais de diferente tipo, durante as horas de atendimento do profesorado, o/a alumno/a recibir3 toda a gui3 e axuda que precise para a realizaci3n dos seus traballos. A forma e o momento en que se desenvolver3 indicarse en relaci3n a cada unha das actividades ao longo do curso e segundo a planificaci3n da materia. O alumnado con dispensa acad3mica deber3 entrar en contacto co profesor ao inicio do curso para fixar as actividades e traballos substitutivos da asistencia acad3mica que necesariamente deber3 realizar.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Mixed objective/subjective test	A2 A10 A11 A20 C2	Proba escrita que combinar3 actividades de car3cter ensa3stico con comentario de textos e an3lise de fontes documentais, avaliando tanto a precisi3n expresiva e conteud3stica, canto o axeitamento do disertado, do comentado ou do analizado 3s competencias a adquirir e aos obxectivos a atinxir, previamente formulados para cada unha das tres modalidades polo profesor.	40
Critical bibliographical	A11 A15	Avaliaci3n da adecuaci3n, sustentabilidade e pertinencia dos xuzos emitidos na(s) rese3a(s) avaliati3a(s) de determinadas aportaci3ns bibliogr3ficas.	5
Oral presentation	A11 A15 B3 B7 C2	Avaliaci3n da capacidade expositiva e da profundidade e adecuaci3n dos contidos expostos na presentaci3n oral dalg3n dos comentarios de textos realizados. Para al3n do antes referido e da utilidade das presentaci3ns para os prop3sitos da materia, ser3 avaliada a calidade ling3stica, o dominio do contido, a organizaci3n e a secuencia expositiva, a clarezza e precisi3n nas exposici3ns, a interacci3n co auditorio, o uso do tempo dispo3n3bel, a utilizaci3n dos recursos tecnol3xicos e, cando for o caso, o traballo en equipo.	10

Supervised projects	A2 A11 A14 A15	Texto(s) orai(s) e/ou escrito(s) en que o alumnado, seguindo un roteiro fornecido polo profesor, analizará algunha(s) da(s) obra(s) de lectura obrigatoria, avaliándose a súa precisión e o seu axeitamento aos contidos e ás competencias previamente formulados.	15
Workshop	A2 A11 A14 A15 B1 B3 B6	Avaliación das actividades de diferente tipoloxía referidas na metodoloxía. Será avaliada a participación e o traballo en equipo, a capacidade analítica e crítica, e a adecuación aos obxectivos formulados polo profesor para cada actividade tipolóxica.	20
Workbook	A2 A14 A20 B3 B6 B7	Terán de realizarse as leituras obrigatorias por parte do alumnado, sendo avaliadas ao longo do desenvolvemento das aulas. O control destas lecturas será realizado por medio de recensións "ad hoc" e/ou en sesións específicas na sala de aulas, avaliando a capacidade de comprensión e a síntese estruturada das principais ideas contidas nos materiais obxecto da lectura, en relación cos contidos focados e as competencias previstas na materia.	10

Assessment comments

Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Así mesmo, na proba mixta deberá obter como mínimo 4 puntos sobre 10, para poder sumar os restantes elementos avaliados/instrumentos de avaliación.

O alumnado terá que entregar os traballos e actividades no prazo fixado.

O

alumnado que se vaia presentar á convocatoria adiantada de decembro, con matrícula parcial, semipresencial, dispensa académica ou calquera outra particularidade especial deberá pórse en contacto cos profesores ao comezo do curso a través do correo

electrónico e/ou utilizar o horario de titorías fixado polo centro. En

todos estes casos (e salvo excepcións motivadas e xustificadas), haberá que superar as mesmas probas e cumprir as mesmas exigencias antes indicadas para a primeira convocatoria (ordinaria).

Na segunda oportunidade, para superar a materia, tamén haberá que realizar as mesmas probas e cumprir as mesmas exigencias que na primeira (ordinaria).

A

cualificación de NON PRESENTADO/A será considerada cando o/a alumno/a non asistir á proba mixta e/ou cando tiver entregado un número das actividades contempladas inferior ao 50%

Os

traballos presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao

Turnitin, ferramenta para a detección do plaxio así como de traballos

previamente presentados nesta ou noutras universidades, incluso polo /a

mesmo/a alumno/a. En caso de que se produza algunha destas

circunstancias, poderán ser aplicadas as medidas contempladas nas Normas

de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de

grao e mestrado universitario da Universidade da Coruña (artigo 14.4).

Todas

as actividades ou probas deberán cumprir unhas exigencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica,

ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na

cualificación, segundo o documento "Exigencias mínimas de corrección

lingüística" (aprobado pola Sección de Galego-Portugués o 6/7/2018 e

pendurado en Moodle).

Sources of information

Basic	?Bosi, A.: <i>História concisa da literatura brasileira</i> (São Paulo: Cultrix).?Candido, A.: <i>Iniciação à literatura brasileira ? Resumo para principiantes</i> (Humanitas/USP-FFLCH, São Paulo, 1999).?Ferreira, M. <i>Literatura africana de expressão portuguesa</i> (Lisboa: ICALP [2 vols.])?Salinas Portugal, F.: <i>Rosto negro ? O contexto das literaturas africanas</i> (Santiago de Compostela: Laiovento)?Stegagno Picchio, L.: <i>Storia della letteratura brasiliana</i> (Torino: Giulio Einaudi Editore).
Complementary	Lecturas obrigatorias:1) <i>Dom Casmurro</i> de Machado de Assis2) <i>Claro Enigma</i> de Carlos Drummond de Andrade / <i>Laços de Família</i> , de Clarice Lispector (a escoller unha)3) <i>Velhas histórias</i> de Luandino Vieira / <i>Jerusalem</i> de Mia Couto (a escoller unha)4) Unha narrativa actual (selección individual baixo a orientación del professor)

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus
Other comments
NOTA BENE? Todas as cuestións non contempladas explicitamente nesta guía ou as eventuais dúbidas en relación co desenvolvemento da materia serán resolvidas polo profesorado no seu horario de atendimento, nas sesións presenciais ou no correo electrónico que figura no lugar correspondente.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.